

Achtergrondinformatie bij de totstandkoming van de Wmcz 2018

Op 21 mei 2019 nam de Eerste Kamer de nieuwe Wet medezeggenschap cliënten aan als hamerstuk (Wmcz 2018). De [Wmcz 2018](#) gaat er nu dus echt komen. Hij vervangt de oorspronkelijke [Wmcz uit 1996](#). Dit is goed nieuws voor LOC en veel cliëntenraden die hard gewerkt hebben om de wet zo snel mogelijk aangenomen te krijgen.

Op 26 april 2019 gaf minister Bruins de Eerste Kamer antwoord op vragen over de Wmcz 2018. Zie de [antwoorden van minister Bruins op de vragen van de Eerste Kamer](#). Dit nadat de Tweede Kamer op 20 november 2018 het [het wetsvoorstel Wmcz 2018](#) met een ruime meerderheid aannam.

De Eerste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bracht op dinsdag 14 mei 2019 het eindverslag uit over de Wmcz 2018 en deed het voorstel op 21 mei af als hamerstuk. De wet werd op 22 mei 2019 met een handtekening van minister Bruins en de Koning in het Staatsblad gepubliceerd. Dit betekent het einde van een lange parlementaire discussie over medezeggenschap in de zorg. En de start van een verandering in de praktijk van alledag.

Wanneer wordt de wet ingevoerd?

De minister streeft naar inwerkingtreding van de wet op 1 juli 2020. De Eerste Kamer en Tweede Kamer hebben de [de definitieve lijst met uitzonderingen op de Wmcz 2018](#) in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) aangenomen. In deze AMvB staat welke zorginstellingen *geen* cliëntenraad hoeven in te stellen, of pas bij 25 zorgverleners in plaats van de wettelijke 10 zorgverleners. Op 27 januari werd de AMvB als het Besluit Wmcz 2018 gepubliceerd in het staatsblad. Daarmee zijn we wederom een stap dichterbij de inwerkingtreding van de Wmcz 2018 op 1 juli 2020.

Wmcz 2018, de belangrijkste wijzigingen

De Wmcz 2018 is de opvolger van de oorspronkelijke Wmcz uit 1996. Hieronder staat een overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de Wmcz 2018 en opvallende zaken van de stemmingen in de Tweede Kamer. Zie ook de [brochure](#) wijzigingen oude en nieuwe Wmcz.

Introductie instemmingsrecht

Het verzwaaard adviesrecht voor cliëntenraden is vervangen door instemmingsrecht. Dit betekent dat cliëntenraden moeten instemmen met voorgenomen besluiten van zorgaanbieders, voordat zij deze kunnen uitvoeren. Het grote verschil met het verzwaaard advies is dat de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden bij een geschil niet kijkt of de bestuurder in redelijkheid afwijkt. Maar of de cliëntenraad in redelijkheid niet instemt. In de adviesprocedure is niets veranderd. Wel zijn er wijzigingen in het adviesrecht.

Lokaal organiseren van medezeggenschap

De Tweede Kamer heeft besloten om de positie van lokale cliëntenraden te versterken. In het oorspronkelijke wetsvoorstel hoefden zorginstellingen maar één cliëntenraad in te stellen. Dat is door de Tweede Kamer veranderd. Op alle locaties is een cliëntenraad, tenzij men dat liever niet wil. En een andere oplossing passend vindt. LOC heeft in zijn lobby veel aandacht aan dit onderwerp besteed. En is blij met deze uitkomst, omdat medezeggenschap uiteindelijk bij mensen op lokaal niveau begint.

Geen directe inspraak voor mensen met zorg zonder verblijf

Tijdens de wetsbehandeling was veel discussie over de vraag wanneer een zorgorganisatie een cliëntenraad moet instellen. Minister Bruins had voor een grens 10 zorgmedewerkers gekozen. Maar dat viel niet bij iedere partij – en belangenorganisatie – in goede aarde. Daarom heeft de Kamer ervoor gekozen om voor sommige vormen van zorg een grens van 25 zorgmedewerkers aan te houden.

Geen vergoeding juridische ondersteuning

Ieder nieuw wetsvoorstel moet lastenvermindering met zich meebrengen. Daarom had de minister voorgesteld om cliëntenraden niet meer de mogelijkheid te geven om juridische ondersteuning in te huren, als zij een geschil voorleggen bij de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden. De meerderheid van de Kamer is hierin meegegaan. Maar het CDA heeft aan de minister gevraagd om de vinger aan de pols te houden. Zij wil niet dat zorgorganisaties wel gebruikmaken van juristen en dat cliëntenraden hiervan onthouden worden. Dat zou een ongelijk speelveld creëren. Minister Bruins heeft in reactie op vragen van de Eerste Kamer dit genuanceerd. Zie [dit bericht](#).

Verschillende rechten voor verschillende cliëntenra

Met deze wet krijgen cliëntenraden verschillende rechten. Cliëntenraden in de verblijfszorg, zoals verpleeghuizen krijgen de meeste rechten. Cliëntenraden in de 24-uurszorg, zoals psychiatrische ziekenhuizen iets minder rechten en de cliëntenraden in alle andere zorginstellingen de minste rechten. Die scheiding is onwenselijk. Waarom zou een cliëntenraad van een verpleeghuis wel over de huisvesting kunnen adviseren en de cliëntenraad van een hospice niet. Daarom zal LOC in de model medezeggenschapsregeling uitgaan van gelijke rechten voor alle cliëntenraden. De Wmcz 2018 is een minimumregeling. Men kan altijd meer afspreken.